

Obsah

Predslov.....	7
Úvod – Telovýchovné lekárstvo, história v modernej medicíne.....	9
1 VPLYV POHYBOVEJ AKTIVITY NA JEDNOTLIVÉ SYSTÉMY ĽUDSKÉHO TELA	11
1.1 Centrálny nervový systém (<i>M. Hájková</i>)	11
1.1.2 Pohybová aktivita pri nervových ochoreniach a úrazoch	13
1.1.3 Encefalopatia boxerov (<i>D. Dzurenková</i>)	14
1.2 Vegetatívny nervový systém (<i>D. Dzurenková</i>)	15
1.3 Zmyslové vnímanie (<i>M. Hájková</i>)	17
1.3.1 Pohybová aktivita pri zmyslových poruchách a ochoreniach.....	20
1.4 Endokrinný systém (<i>M. Hájková</i>)	21
1.4.1 Pohybová aktivita pri endokrinných poruchách a ochoreniach.....	24
1.4.2 Diabetes mellitus a športová aktivita (<i>D. Meško</i>)	25
1.5 Oporno-pohybový systém.....	27
1.5.1 Kostí (<i>T. Marček</i>)	27
1.5.2 Kĺby	29
1.5.3 Zdroje energie pre svalovú činnosť (<i>D. Dzurenková</i>)	31
1.5.4 Kostrové svaly (<i>T. Marček</i>)	35
1.5.4.1 Metabolické myopatie(enzymatické myopatie).....	44
1.5.5 Adaptácia na telesné zaťaženie, hypokinetickej choroba	45
1.5.6 Stavba tela.....	46
1.5.7 Pohybová aktivita pri ochoreniach oporno-pohybového systému	47
1.5.7.1 Osteoporóza a športová aktivita (<i>D. Meško</i>)	49
1.6 Kardiovaskulárny systém (<i>D. Dzurenková</i>)	51
1.6.1 Reakcia kardiovaskulárneho systému na telesné zaťaženie.....	52
1.6.2 Adaptácia kardiovaskulárneho systému na telesné zaťaženie	57
1.6.3 Fyziologické zväčšenie srdca (<i>D. Meško</i>)	58
1.6.3.1 Krvné zásobenie fyziologicky zväčšeného srdca (<i>D. Dzurenková</i>)	59
1.6.4 Pohybová aktivita pri niektorých ochoreniach kardiovaskulárneho systému (<i>D. Dzurenková</i>)	60
1.7 Dýchací systém (<i>D. Dzurenková</i>)	63
1.7.1 Reakcia dýchacieho systému na telesné zaťaženie.....	63
1.7.2 Adaptácia dýchacieho systému na telesné zaťaženie	65
1.7.3 Pľúcne syndrómy vyvolané telesným zaťažením	66
1.7.4 Pohybová aktivita pri niektorých ochoreniach dýchacieho systému	68
1.8 Uropoetický systém (<i>T. Marček</i>)	69
1.8.1 Pohybová aktivita pri ochoreniach uropoetického systému	70
1.9 Zmeny vnútorného prostredia (<i>B. Bohuš</i>)	71
1.10 Imunobiologická rezistencia (<i>T. Marček</i>)	75
1.10.1 Šport a AIDS	77

1.11	Gastrointestinálne ochorenie a športová činnosť	78
1.11.1	Pohybová liečba pri alimentárnej obezite (<i>D. Dzurenková</i>)	79
1.12	Genetická determinácia pohybových aktivít.....	80
2	TRÉNING, POHYBOVÁ LIEČBA, STAVY ORGANIZMU PODMIENENÉ ZAŤAŽENÍM	83
2.1	Tréning (<i>T. Marček</i>)	83
2.2	Fyziologické zásady tréningu	86
2.3	Pohybová liečba	87
2.4	Stavy organizmu podmienené zaťažením.....	89
2.4.1	Únava.....	89
2.4.1.1	Hodnotenie únavy (<i>B. Bohuš</i>)	91
2.4.2	Prepätie (<i>T. Marček</i>)	92
2.4.3	Pretrénovanosť.....	93
2.4.4	Preťaženie	94
2.4.5	Abstinenčný syndróm (<i>D. Dzurenková</i>).....	95
2.4.6	Náhla smrť pri športe	96
2.5	Regenerácia (<i>T. Marček</i>)	98
3	OSOBITOSTI POHYBOVEJ AKTIVITY DETÍ, MLÁDEŽE, ŽIEN, SENIOROV A HENDIKEPOVANÝCH ŠPORTOVCOV	100
3.1	Pohybová aktivita detí a mládeže (<i>M. Hájková</i>)	100
3.1.1	Hypermobilné deti, hyperkinetický syndróm (<i>T. Marček</i>)	103
3.2	Pohybová aktivita dievčat a žien (<i>M. Hájková</i>)	104
3.2.1	Test feminity – overovanie pohlavia.....	106
3.3	Pohybová aktivita seniorov	107
3.4	Hendikepovaní a športová aktivita (<i>D. Meško</i>).....	109
4	VÝŽIVA A POHYBOVÁ AKTIVITA	112
4.1	Výživa (<i>M. Hájková</i>)	112
4.2	Vitamíny.....	114
5	POHYBOVÁ AKTIVITA V EXTRÉMNYCH PODMIENKACH	116
5.1	Biorytmy (<i>T. Marček</i>).....	116
5.1.1	Desynchronóza (syndróm Jet-Lag)	116
5.2	Vplyv horúceho prostredia na telesnú výkonnosť	118
5.2.1	Poškodenie zdravia v horúcom prostredí	118
5.2.2	Rehydratácia	120
5.2.3	Aklimatizácia na teplo	123
5.3	Vplyv chladného prostredia na telesnú výkonnosť	126
5.3.1	Poškodenie zdravia v chladnom prostredí.....	127
5.3.2	Aklimatizácia na chlad.....	129
5.4	Vplyv hôr a veľhôr na telesnú výkonnosť (<i>M. Hájková</i>)	129
5.4.1	Poškodenie zdravia vo vysokohorskom prostredí	131
5.4.2	Aklimatizácia na vysokohorské prostredie.....	132
5.5	Potápanie	133
5.5.1	Poškodenie zdravia pri potápaní	135
5.5.2	Utopenie (<i>T. Marček</i>)	138

6	KLINICKÉ VYŠETRENIE ŠPORTOVCA	140
6.1	Preventívna prehliadka športovca (<i>D. Dzurenková</i>)	140
6.2	Elektrokardiografické vyšetrenie športovca	145
6.3	Echokardiografické vyšetrenie športovca (<i>D. Meško</i>)	149
6.4	Športová antropológia (<i>E. Novotná</i>)	150
6.4.1	Antropometria	150
6.4.2	Biologický vek	154
6.4.3	Telesné zloženie, stanovenie množstva podkožného telesného tuku, kalipometria	155
6.4.4	Somatotypológia, somatotyp	160
6.4.5	Predikcia telesnej výšky	163
6.4.6	Dynamometria	164
6.5	Úvod do športovej traumatológie (<i>L. Gulán</i>)	165
6.5.1	Vyšetrenie pohybového aparátu	166
6.5.2	Poranenia svalov	173
6.5.3	Poškodenia šliach	175
6.5.3.1	Akútne poranenia šliach	178
6.5.3.2	Inzerčné tendinózy	180
6.5.4	Poranenia kĺbov	185
6.5.5	Akútne poranenia kostí	189
6.5.6	Únavové (stresové) zlomeniny	193
6.5.7	Aseptické nekrózy	194
6.6	Podológia (<i>V. Hostýn</i>)	196
7	FUNKČNÉ VYŠETRENIE ŠPORTOVCA	206
7.1	Jednoduché funkčné skúšky obehovej sústavy (<i>D. Dzurenková</i>)	206
7.2	Funkčné vyšetrenie pľúc (<i>V. Hostýn</i>)	209
7.3	Ergometria	217
7.4	Spiroergometria	221
7.5	Testovanie anaeróbnych alaktátových schopností (<i>D. Dzurenková</i>)	229
7.5.1	Výskoková ergometria	230
7.5.2	Izokinetická bicyklová ergometria	233
7.6	Testovanie anaeróbnych laktátových schopností	235
7.7	Telovýchovnolekárske sledovanie (<i>T. Marček</i>)	238
8	ZOZNAM ZAKÁZANÝCH LÁTOK A METÓD DOPINGU (<i>D. Dzurenková</i>)	244
8.1	Zoznam zakázaných látok pre rok 2006 (WADA)	245
8.2	Dopingová kontrola	254
8.3	Laboratórna diagnostika dopingových látok (<i>T. Marček</i>)	255
	Zoznam obrázkov	259
	Zoznam tabuliek	262
	Literatúra	263